

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 2023/2166

Fakultetsstyresak: **26**

Møte: 7. desember 2023

Rapportering av særlig viktige strategiske saker og prosesser ved fakultetet

- inkludert orientering om prosess risikokart 2024-2025

Bakgrunnsdokumenter

- [Strategi 2020-2022 – KUNNSKAP SOM FORMER SAMFUNNET – Natur, teknologi og bærekraft](#)
- [Sak 2/22 Risikokart for 2022-2023](#)
- [Sak 32/22 Status risikokart for 2022-2023](#)

Saksfremstilling

Fakultetets strategi for 2020-2022 «KUNNSKAP SOM FORMER SAMFUNNET – Natur, teknologi og bærekraft» var en strategi med tydelige retningsvalg og vide ambisjoner. Styret gjorde tilhørende risikovurdering i sak [2/22](#); Hvilke strategiske saker og prosesser anses å ha størst betydning og hvilke av disse har fakultetet minst kontroll over? I denne saken gis en siste statusvurdering for de ulike områdene i fakultetets risikokart for 2022-2023.

Risikovurdering ved oppstart i februar 2022 (vurdering før tiltak):

	Ubetydelig	Liten	Moderat	Alvorlig	Kritisk
Svært høy					4
Høy			12 21	2 6 10 13 5	1
Middels			16 17 18 19 9 11 22 7 20	3 15	
Lav					
Svært lav					

Note: Tema 4 – Økonomisk handlingsrom, inkl ekstern finansiering ble oppjustert i desember 2022.

Samlet vurdering av status etter tiltak er oppsummert i tabell på side 10.

Proessen med etablering av risikokart med utgangspunkt i strategien for 2023-2030 er i gang, og saken inneholder også en orientering om dette for å gi styret mulighet til å gi innspill.

Statusvurdering særskilte risikofelt 2022-2023

1. Økonomisk handlingsrom, inkludert ekstern finansiering (ID 4)

Den økonomiske situasjonen er blitt mer alvorlig og ytterligere krevende de siste årene. Fakultetet vurderer derfor risikoen som fortsatt høy. Det er særlig forhold utenfor fakultetets kontroll som kutt i sektoren, høye energipriser, stor fart i norsk økonomi og økt inflasjon som skaper den krevende situasjonen. Dette har gitt effekt både i 2022 og i 2023 og situasjonen forventes ytterligere i 2024 grunnet reduserte statlige tildelinger og redusert kjøpekraft. Stram økonomistyring, prioritering av tiltak og aktiviteter som gir inntekter og arbeid som styrker fakultetets konkurransekraft blir ytterligere viktig i årene framover. Endringen i den økonomiske situasjonen forsterker behov for stabile administrative tjenester og støttesystemer, jfr punkt 11.

Fakultetet ønsker å legge til rette for en god diversifisering av eksterne finansieringskilder for å understøtte våre forsknings-, undervisnings- og innovasjonsaktiviteter. Samtidig som det jobbes godt og systematisk med å sende søknader til ulike åpne ikke-tematiske utlysninger som for eksempel ERC og FRIPRO, har fakultetet et økende fokus på å benytte seg av de ulike mulighetene som finnes av tematiske utlysninger.

Til ERC-2022-utlysningene sendte fakultetet totalt 20 søknader. Av disse har 3 stk fått innvilget kontrakt. Til ERC-2023-Starting grant fristen 25 oktober sendte fakultetet 3 søknader. Til ERC-2024 Consolidator grant-fristen 12. desember er det så langt utarbeidet seks søknader, men det kan komme flere. Mobiliseringen til ERC har derfor vært i henhold til vår målsetting ([fakultetsstyresak 11/22](#)).

For nærmere orientering om arbeid med eksternfinansiering, se [fakultetsstyresak 27/22](#).

2. Arealutvikling av campus på Nygårdshøyden sør (NGHS) (ID 1)

Det er utarbeidet ambisiøse og fremtidsrettede visjoner for NGHS prosjektet. Disse er fulgt opp ved gjennomarbeidede løsningsforslag i rom- og funksjonsprogrammet som ble ferdigstilt i februar 2022, og gjennom planene for innplassering som ble vedtatt i Arealutviklingsprosjektet i oktober 2022. Gjennom hele prosessen har det vært bred brukermedvirkning og stort engasjement.

Visjonen reflekteres også klart i Konseptvalgnotat for Allégaten 64 som ble oversendt Kunnskapsdepartementet i juni 2022. UiB venter stadig på klarsignal for å realisere bygging av Allégaten i samarbeid med ekstern utbygger.

I mai 2023 mottok UiB brev fra Kunnskapsdepartementet som ga klarsignal til å utarbeide rapport kalt Oppstart forprosjekt (OFP) for rehabilitering av Fysikkbygget og Realfagbygget. Statsbygg eier i samarbeid med UiB prosessen, og samarbeider med fakultetet og grunnmiljøene i dette arbeidet. Grunnmiljøene er engasjert i arbeid med kvalitetssikring av Rom- og funksjonsprogram og kartlegging av utstyrsbehov, og vil fortløpende bli involvert i arbeidet. Eiendomsavdelingen satte høsten 2022 i gang revisjon av risikovurderingen av byggene for å understøtte argumentasjonen om at teknisk levetid er overskredet og at total rehabilitering er helt nødvendig for å ha arealer og infrastruktur for moderne realfaglig forskning også i fremtiden. Denne jobbes det nå videre med.

OFP-rapporten skal inneholde grundig problembeskrivelse, visjon, samfunns mål, effektmål, mulige løsningsforslag og samfunnsøkonomisk analyse. Rapporten skal sendes til KD i juni 2024, og vil danne grunnlag for bevilgning over statsbudsjettet til neste trinn som vil være *Forprosjekt* for rehabilitering av byggene.

Visjonen for NGHS ga viktige premisser arbeidet med fakultetets strategi for 2023-2030, og er tydeliggjort i denne. Der formidles også fakultetets ambisjoner om utvikling av nye læringsformer, styrking av fakultetets næringslivssamarbeid om forskning og innovasjon, og tiltak for å bli et «Universitet uten vegger».

Det arbeides systematisk og målrettet med intern og ekstern kommunikasjon om Nygårdshøyden sør, for å skape engasjement, kunnskap og forpliktende allianser som sikrer realisering av de ulike elementene i det viktige arealutviklingsprosjektet.

3. Studentrekruttering (ID 2)

Siden 2020 har fakultetet jobbet strategisk med målrettede studentrekrutteringskampanjer, noe som har gitt gode resultater. Fakultetet var relativt tidlig ute med en dedikerte kampanjer, men etter 2020 har konkurransen blitt hardere og flere institusjoner gjennomfører nå kampanjer etter samme modell som vår. Det er derfor viktig å videreutvikle og fornye studentrekrutteringsarbeidet, noe MatNats strategi for 2023-2030 også legger vekt på.

Av ressursmessige/økonomiske årsaker har fakultetet gjenbrukt mye av materialet fra tidligere år med varierende hell. #Realutfordring ble kuttet, mens vi valgte å beholde fakultetets viktige studentambassadører.

De 16-17 studentambassadørene er bærebjelken i rekrutteringskampanjen #realfagUiB og de produserer innhold til sosiale medier, deler sin studiehverdag, svarer på spørsmål og drar på skolebesøk og bedriftsbesøk. I tillegg til å produsere gode individuelle innlegg bidrar også studentambassadørene til å øke fakultetets omdømme og følgerskare på sosiale medier. Per 13. nov. 2023 har vi 4611 følgere på Instagram, opp 8 % fra samme tid i fjor, på TikTok har vi 5069 følgere, opp 16% fra samme tid i fjor.

Økt omdømme og godt innhold på sosiale medier er viktig i seg selv, samtidig er det søkertall som er det viktigste måleparametere for studentrekrutteringskampanjen. Etter søknadsfristen 15. april hadde fakultetet 1490 førstevalgssøkere, ned 24 fra 2022 noe som gir 1,78 førstevalgssøkere per studieplass. Alt i alt er vi fornøyd med søkertallene fra Samordna opptak, samtidig ser vi at det er store variasjoner mellom studieprogram og retninger. Informatikk og siving programmene har god søkning, mens enkelte disiplinfag sliter med rekrutteringen. Her følger fakultetet den nasjonale trenden.

	Møtt			
	2020	2021	2022	2023
Årsstudier	119	115	85	85
Bachelorprogram	626	585	598	514
Integrert 5-årig master	216	184	178	225
2-årig master	302	286	233	242
Totalt	1263	1170	1094	1066

Kilde: [Tableau studiedata](#)

Det møtte noe færre bachelorstudenter til studiestart i 2023, samtidig var det en økning på de 5-årige programmene. For 2-årig master tas det også opp studenter også i vår opptaket, noe som vil kunne øke tallene noe. Noe lavere opptak til bachelorstudiet og til 2-årige masterprogram de siste årene skyldes antagelig i noen grad at flere studenter velger de integrerte master programmene.

4. Rekruttering av fast vitenskapelig ansatte, inkl. kjønnsbalanse (ID 6)

Etter at risikovurderingen ble foretatt har det vært kontinuerlig ledelsesfokus på rekruttering gjennom ledermøter og samlinger. Utlysningstekster for faste vitenskapelige stillinger sirkuleres til ledergruppen for innspill og kommentarer, med spesiell tanke på synergieffekter på tvers av instituttene/satsningene. HR-seksjonen er i gang med utviklingsarbeid innenfor rekruttering, og har høsten 2023 særlig arbeidet med standardisering av utlysningstekster med fokus blant annet på kvalifikasjonskrav. Fakultetets "*Policy for bruk av vitenskapelige stillinger*" er iverksatt og etterlevs. Det er, fra fakultetsledelsens side, ikke spesielle utfordringer med dette.

Fakultetet har hatt fortsatt søkelys på oppfølging av "*Tiltaksplan for rekruttering til vitenskapelige stillinger*". Planen har fungert siden 2018, og flere av målene i tiltaksplanen leveres det godt på. Det er imidlertid områder hvor leveransene ikke er tilfredsstillende, og fakultetet vil ha fortsatt oppmerksomhet og prioritet rettet mot disse.

Gjennom lederprogrammet i likestillingsprosjektet GenderAct (2021-2022) har det bl.a. vært stor oppmerksomhet på kjønnsbalanse i rekruttering av ansatte, og det er tydelig økt bevissthet om mer kjønnsbalansert rekruttering til vitenskapelige stillinger. Tiltakene som er knyttet til rekrutteringsprosessen i tiltaksplanen for kjønnsbalanse, likestilling og mangfold er implementert. Retningslinjer, maler og dokumenter som gir prosess-støtte i rekrutteringsarbeidet er oppdatert for å understøtte målsetningen. Det er også utviklet et kurs om ubevisste antakelser (implisitt bias) for medlemmer i sakkyndig- og intervjukomiteer for å øke bevisstheten omkring kjønnsnøytralitet i rekrutteringsarbeidet.

Instituttens planer for lokalt balansearbeid ble utarbeidet høsten 2022 og instituttene har gjennom 2023 startet implementeringsarbeidet.

Det to forskerne som ble knyttet til GenderAct-prosjektet har vært ansatt også i 2023 for å støtte GenderAct-arbeidet etter prosjektets utløp. Ved utløpet av prosjektperioden har de spesielt jobbet inn mot tre pilotinstitutter, Institutt for geovitenskap, Matematisk institutt og Institutt for informatikk, for å gå i dybden i det lokale balansearbeidet. Høsten 2023 fasiliterte de to forskerne en felles workshop for fakultetets faglige og administrative ledergrupper om motstand i likestillingsarbeid.

Målsettingen med GenderAct-arbeidet er å oppnå et bærekraftig, likestilt forskningsmiljø ved fakultetet. Dette krever at kulturendring over tid. Gjennom GenderAct-prosjektet har vi etablert kunnskap om aspekter, perspektiver og effekten av kjønnet organisasjonskultur i ledergruppen, og vi erfarer nå at det er nødvendig å bygge dette også ute i fagmiljøene. Som i alt kulturendringsarbeid erfarer vi også motstand i likestillingsarbeidet. For å bygge kompetanse om motstand og utvikle strategier for å møte den produktivt slik at den ikke blir en hindring i likestillingsarbeidet, har fakultetet sendt søknad til Forskningsrådet om et GenderAct2-prosjekt om dette.

5. IT-sikkerhet, kunnskapsspionasje og eksportkontroll (ID 10)

Det har i 2023 vært økende nasjonal og lokal oppmerksomhet på IT-sikkerhet, eksportkontroll og kunnskapsspionasje, både som følge den internasjonale politiske situasjonen og innskjerpet regelverk, krav og retningslinjer.

Etterretningstjenesten, PST og Nasjonal sikkerhetsmyndighet slår i sine trusselvurderinger for 2023 fast at akademia er utsatt i økende grad både mht plassering/rekruttering av enkelte lands egne borgere for å skaffe kunnskap fra Norge som kan brukes til militære formål det aktuelle landet, og for angrep på IT-systemer.

I august 2023 kom [nasjonale retningslinjer for ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid](#) som er ment å være et verktøy for sektoren i håndteringen av den utfordrende situasjonen. Retningslinjene skal sikre ivaretagelse av både akademiske verdier og nasjonale interesser, med vekt på utenlandsk etterretning og innblanding, digital sikkerhet og ulovlig kunnskapsoverføring.

Fakultetets fagmiljøer erfarer at internasjonalt samarbeid er blitt stadig mer krevende de siste årene, og saker der vi må gjøre avveininger mellom åpenhet og sikkerhet skjer stadig hyppigere. Behovet for informasjon og kompetanse i hele organisasjonen øker kontinuerlig for å kunne håndtere etterlevelse av regelverk og nødvendig årvåkenhet kombinert med å ivareta akademias verdier som akademisk frihet, integritet, autonomi og åpenhet i størst mulig grad.

IT-sikkerhet: UiB har gjennom 2023 intensivert arbeidet i prosjektet Sikre forskningssystemer for å møte de nye kravene til IT-sikkerhet generelt og for sektoren spesielt. Arbeidet inkluderer risikovurdering og skaper økt kunnskap og kompetanse om informasjonssikkerhet i fagmiljøene gjennom kartlegginger og oppmerksomhet om feltet. Prosjektet vil på sikt medføre at oppgaver knyttet til operativ sikkerhet og beskyttelse vil ivaretas av IT-avdelingen i stedet for i fagmiljøene. Institutt for informatikk, Institutt for fysikk og teknologi og Institutt for geovitenskap er høsten 2023 piloter før tiltakene i prosjektet rulles ut i hele organisasjonen fra 1.1.2024.

Eksportkontroll: Arbeidet med etterlevelse av eksportkontrollregelverket er videreført i 2023. Nødvendige vurderinger rundt eksportkontroll blir rutinemessig gjennomført ved nyansettelser og er nå utvidet også utvidet til gjesteforskere mm. Den svært lange og uforutsigbare saksbehandlingstiden for søknader om eksportlisens er et økende problem i konkrete saker og har medført at vi har mistet gode kandidater, og vi har klare forventninger om effektiv og rask saksbehandling i den nye enheten som UD skal etablere fra 2025.

Det er et utstrakt samarbeid med andre fakultet og sentrale funksjoner ved UiB på dette feltet, noe som vil bli ytterligere forsterket i tiden framover.

Økt oppmerksomhet om feltet, økt kunnskap og erfaring har ført til økt bevissthet også knyttet til internasjonale konferanser som gjennomføres i Bergen.

Dilemmaer, utfordringer og praksis diskuteres jevnlig med instituttledelsene ved fakultetet og mellom MNT-fakultetene nasjonalt i Fagorgan for matematikk, naturvitenskap og teknologi under Universitets- og høyskolerådet.

Området vies stadig mer oppmerksomhet i mediene, ikke minst i Khrono. Det har medvirket til økt kunnskap og bevissthet om trusselbildet knyttet til kunnskapsspionasje og overføring av kunnskap som kan anvendes også til militære formål, samtidig som utfordringene og begrensningene det fører med seg for forsknings- og utdanningssamarbeid synliggjøres overfor myndighetene.

6. Arbeid med utdanningskvalitet - utvikling av nye undervisnings- og vurderingsformer (ID 13)

Fakultetets underviserseminar ble arrangert for andre gang i mars 2023. Årets tema var studentaktive læringsformer, og programmet besto av interaktive plenumsesjoner, rundebords-diskusjoner og workshops der undervisere delte og utvekslet erfaringer med hverandre. Fakultetets pedagogiske akademi deltok med innlegg og diskusjonstema. Stadig flere undervisere tester ut nye lærings og vurderingsformer i egen undervisning.

To av våre fagmiljø har fått insentiv- og såkornmidler fra UiB blant annet til å redesigne Bsc programmet i fysikk med vekt på programmering og å utvikle et virtuelt kjemilaboratorium med muligheter for å trene ferdigheter og forberede studentene til laboratorieaktiviteter.

Fakultetet ønsker å ta et mer overordnet ansvar for undervisningsutvikling i emner som brukes på tvers av studieprogram på fakultetet. Vi har fokusert spesielt på de store introduksjonsemnene som møter studentene i første studieår og etablert en kollegial arbeidsgruppe med underviserne fra disse emnene (MN100-klubben). I gruppen diskuteres og deles erfaringer med ulike måter å undervise og vurdere på. At disse emnene gir studentene et godt læringsutbytte og motivasjon for videre studier er viktig for alle studieprogram, og vi vil ha en økende oppmerksomhet mot gjennomføringen i disse førsteårsemnene (se også ID 3).

Videre har prosjektet "Mens vi venter" blitt etablert, der målet er å teste ut ulike undervisnings- og læringsareal som fremmer studentaktivitet og samhandling, i påvente av nye fasiliteter i NGHS.

7. Innovasjon og samarbeid med næringsliv (ID 5)

Fakultetet har økt fokus på virkemidler som finansierer innovasjonsaktiviteter og fikk i 2022 for første gang finansiert to prosjekt gjennom ERC Proof of Concept ordningen. Vi har også sendt flere søknader til European Innovation Council sine utlysninger under Horisont Europa.

MN-fakultetet er partner i HyValue - Norwegian centre for hydrogen value chain research, et senter for miljøvennlig energi (FME) som koordineres av NORCE. Senteret er ett av to forskningssentre innenfor hydrogen som ble tildelt nasjonalt i 2022. Arbeidet med nye FME og SFI (sentre for forskningsdrevet innovasjon) initiativ er et prioritert arbeid ved fakultetet i 2023 og 2024 (se også punkt 9).

Kompetanse – og samarbeidsprosjekt (KSP) er et annet viktig virkemiddel for prosjektsamarbeid med næringslivet. I 2022 sendte fakultetet fem KSP søknader som alle ble innvilget. Potensiale for å øke antallet KSP søknader ved fakultetet og mobilisering til flere søknader vil være en viktig oppgave framover.

Innovasjonsemet for sivilingeniørstudenter er godt innarbeidet og et viktig virkemiddel for økt innovasjonskompetanse hos våre kandidater. Gjennom praksisemnene i sivilingeniørutdanningene er tilknytningen til lokalt næringsliv økende, noe bl.a. den økende interessen for deltagelse på stands i karriereuken viser.

Samarbeid med offentlige og private virksomheter er en viktig del av fakultetets virke og foregår innen både forskning og utdanning på en rekke arenaer (forskningsprosjekter, klyngesamarbeid, doktorgradssamarbeid, forskningsinfrastrukturer, utdanningssamarbeid, felles profileringsaktiviteter, felles faglige arrangementer mm), og formaliseres på ulike måter (intensjonsavtaler, samarbeidsavtaler, kontrakter, formaliserte samarbeidsnettverk, forsker-til-forsker-samarbeid osv.). For nærmere informasjon om forskningssamarbeid med nærings- og samfunnsliv, se [orienteringssak c](#) i møtet 08. juni 2023.

Nygårdshøyden sør er et viktig virkemiddel for å styrke fakultetets innovasjonskraft, og innovasjonsarealer er innarbeidet i prosjektet. En viktig del av prosjektarbeidet er også å informere relevante samfunns- og næringslivsaktører om visjon og planer.

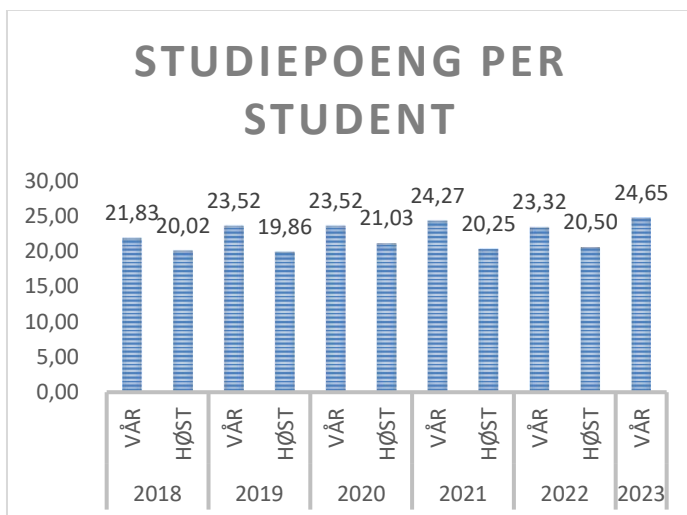
8. Gjennomføring studenter (ID 3)

God studentgjennomføring er svært viktig, både med tanke på den enkelte student, fakultetets samlede kapasitet og økonomi samt i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Satsingen på utdanningskvalitet går langs to hovedspor: gjennom utvikling av studentaktive læringsformer og nye vurderingsformer, samt gjennom gode læringsmiljø ved studentmottak, oppfølging og tilrettelegging. I denne sammenhengen er hensiktsmessige og gode læringsarealer viktig og Nygårdshøyden sør-prosjektet (ID 1) vil på sikt være et viktig element for å sikre tilknytning og tilrettelegging for god studentgjennomføring.

Fakultetet har relativt stort frafall i første studieår hvor om lag 30% av studentene på våre BSc program slutter. Kun 35-40% fullfører BSc graden på normert tid og drøyt halvparten har fullført etter 4 år. Gjennomføringen er noe høyere på 5MA og på 2MA. For 2-årige masterprogram er andelen som fullfører på normert tid mellom 55 og 60%, men øker til over 70% etter ett ekstra semester. Fakultetet ser at det er et stort potensial i større gjennomføring og har som nevnt under ID13 et fokus på utdanningskvalitet i emnene studentene møter i første studieår. Det er viktig at emnene er lagt opp på en måte som motiverer til gjennomføring og gir godt læringsutbytte for videre studier. Mindre frafall i løpet av semesteret og lavere strykprosent i disse emnene vil kunne øke både studiepoengproduksjon og andelen studenter som gjennomfører på normert tid. Flere av grunnemnene blant annet i matematikk, biologi og kjemi har testet ut gruppebaserte undervisningsopplegg. Foreløpige tall og erfaring fra disse emnene tilsier at både frafall og strykandel reduseres markant.

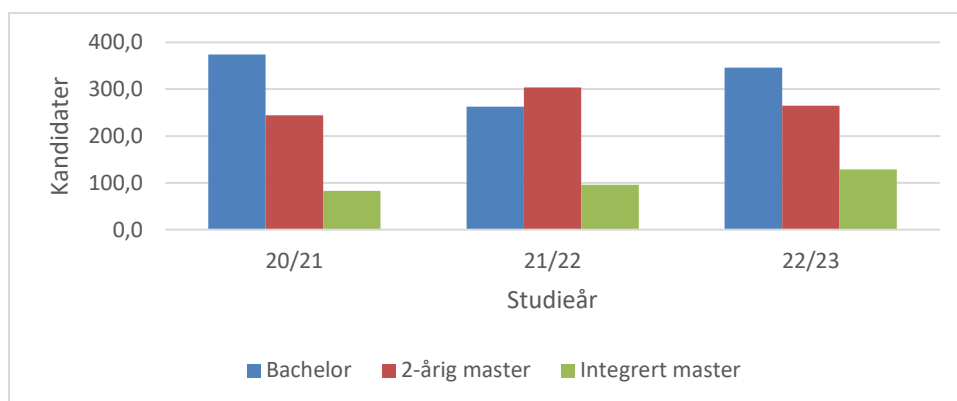
For å jobbe mer systematisk og forskningsbasert med undervisningskvalitet og studentgjennomføring ønsker vi å samle utdanningsfaglig kompetanse og utviklingsprosjekt i en egen enhet for realfagslæring på fakultetsnivå. I tillegg er det viktig å ha et godt studentmottak og videreutvikle mentorordningen som tilbys studentene hele første studieår.

Studiepoeng per student gikk noe opp vår 2023. Det er en forventning om at studenter tar 30 studiepoeng hvert semester for å ha full studieprogresjon, mens gjennomsnittet for studentene ved fakultetet er 3/4 av dette.

Kilde: [Tableau studiedata](#). Videreutdanningsemner er ikke tatt med.

Etter en nedgang i antall bachelorkandidater i 2022 som trolig skyldtes både lave opptakskull på grunn av R2-kravet og korona, økte kandidatproduksjonen igjen vår 2023.

Kilde: [Tableau studiedata](#)

9. Videre styrking av forsknings-satsningene (marin, klima og energi) (ID 15)

Fakultetets strategi «Et realfaglig kraftsentrum» tydeliggjør vår ambisjon om å være en sentral forsknings-, utdannings- og formidlingsaktør innen marin, klima og energiomstilling. Fakultetet har to visedekaner som har en viktig rolle i å bidra til utviklingen av disse fagområdene i samarbeid med instituttene og styringsgruppene for satsingene.

Fakultetet er vertskap for flere sentre som er svært viktig for gjennomføring og utvikling av fakultetets forsknings-satsinger. Etablering av FME HyValue i 2022 var en viktig milepæl for hydrogenforskning i regionen og fakultetet har en sentral rolle i senteret, bl.a. gjennom plass i styret og som arbeidspakkeleder. I 2023 koordinerer fakultetet, ved Bergen offshore wind centre (BOW), en FME søknad innen havvind (FME OW2040) som ble sendt 15. november. Gjennom senter for bærekraftig arealbruk (CeSAM), er vi også en av tre hovedpartnere i FME Areal initiativet som ledes fra NINA.

Energiomstilling Vest (EOV) har etablert seg som en viktig arena for felles innsats innen energiomstilling, på tvers av forskningsinstitusjonene i regionen (UiB, NORCE, HVL og NHH). Fra august 2022 er også Universitetet i Stavanger partner i EOV.

Det er sannsynlig at EIT (The European Institute of Innovation and Technology) lyser ut en KIC (Knowledge and Innovation Community) innen hav i 2025 – Waters, Maritime and Marine Ecosystems. UiB ønsker en sentral rolle i en mulig søknad. Om det blir en realitet vil det kunne forsterke samarbeidet mellom UiB, Havbyen og næringslivet på Marineholmen betydelig i tillegg til et å forsterke et sterkt internasjonalt nettverk. MSCA COFUND prosjektet SEAS er nå i full aktivitet, med marine postdoktorer tilsatt på tvers av UiB. Det institusjonelle løftet for utvikling av fremtidens forskningsledere innen bredden av marine problemstillinger er også med å danne grunnlag for en marin KIC.

Michael Sars senter, som ble overført til MN-fakultetet fra januar 2023, har sterke fagmiljøer innen grunnleggende marin biovitenskap, forankret internasjonalt i partnerskapet i EMBL. Senteret har mye samarbeid med tilgrensende fagmiljø ved fakultetet.

En stor del av fakultetets nasjonale forskningsinfrastrukturer er knyttet til områdene marin, klima og energiomstilling. Infrastrukturene er, sammen med tilgang til fartøy og tungregnerressurser, sentrale for å levere forskning av høy vitenskapelig kvalitet, i nasjonale og internasjonale samarbeid.

Det jobbes aktivt med å synliggjøre fakultetets aktiviteter innen marin, klima og energi for omverden. Noen av disse er beskrevet under (*Universitetet uten vegger*). Det samarbeides

godt med UiBs Brusselkontor for å fremme disse forskningstemaene for aktører og organer som bidrar til å utvikle EUs forskningspolitikk og relevante strategier.

10. Universitetet uten vegger (ID 12)

Naturvitenskap og teknologi er med å forme samfunnet omkring oss og bidra til løsninger på de store samfunnsutfordringene. Dette fordrer kunnskap og innsikt om MNT-fagene blant allmennhet og beslutningstakere. En viktig del av fakultetets samfunnsoppdrag er derfor å bidra til en kunnskapsbasert offentlig debatt, formidle ny innsikt og skape økt interesse og forståelse for MNT-fagene og betydningen av vitenskapelig basert kunnskap både hos beslutningstakere og allmennheten.

Våre ansatte og fagmiljø er aktive på en rekke arenaer med populærvitenskapelig kunnskapsformidling og kunnskapsbasert samfunnsdialog, slik som debatter, foredrag, synlighet i ulike massemedier, sosiale medier og andre digitale plattformer. Under årets One Ocean Week bidro også en rekke av fakultetets studenter og ansatte sterkt til en vellykket Havuke. Elin Darelius driver populærvitenskapelig formidling i bildenovelleformat, og fakultetet står bak TV-serien Klimavenn 2. Sommeren 2023 bidro fakultetet sterkt faglig og organisatorisk til å gjennomføre kunnskapsfestivalen Rosendalsveko 2023. Også de to formidlingsarenaene i Bergen, Universitetsmuseet og VilVite, tas aktivt i bruk av fakultetets forskere, senest med utstillingen Tidlig menneskelig atferd som tverrfaglig, internasjonalt forskerteam fra SFF SapientCE står bak.

Våre forskere bidrar også i arbeidet med å framskaffe kunnskapsgrunnlag for beslutningstakere både nasjonalt og internasjonalt, eksempelvis har professor Vigdis Vandvik (Institutt for biovitenskap) og hennes arbeid for FNs Naturpanel blitt godt dokumentert og løftet i ulike fora og kanaler.

I tråd med tidligere vedtak har fakultetet i høst utarbeidet en kommunikasjonsplan som blir lagt frem til fakultetsstyret som orienteringssak på fakultetsstyremøtet i desember 2023. Planen har en varighet på to år og inneholder fem hovedmål med tilhørende tiltak. Planen skal være et praktisk hjelpemiddel for å prioritere, strukturere og gjennomføre kommunikasjonstiltak ved fakultetet og krever innsats fra alle ledd i organisasjonen for å gjennomføres.

11. Stabil og god administrasjon (ID 21)

Fakultetet har en dedikert og kvalitetsbevisst administrativ stab som støtter og tilrettelegger for forskning, utdanning, formidling og innovasjon på fakultetet. Også i 2023 har fakultetets administrative ansatte bidratt i stort omfang til forbedringsarbeidet som ble satt i gang på institusjonsnivå i 2022 i etterkant av innføring av nye datasystemer for innkjøp, lønnsnær HR og økonomi. De ansatte bidrar også i forberedelsene til innføring av ytterligere nye systemer.

Dessverre påvirket systemene som ble innført i 2020, kvaliteten på de administrative tjenestene delvis negativt. En rekke rutiner og arbeidsflyter er i 2023 tilpasset strukturen i de nye systemene og kombinert med også en viss grad av systemtekniske forbedringer, forventer vi at stabilitet og kvalitet vil øke framover. For mange arbeidsoppgaver og prosesser vil det fortsatt ta noe tid. På sikt forventer vi også en effektivisering gjennom mer automatiserte funksjoner i systemene.

Den økonomisk krevende situasjonen fakultetet vil være i de nærmeste årene, gjør det ytterligere viktig med en stabil og kompetent administrasjon, og fakultetet har stor oppmerksomhet på gode og hensiktsmessige administrative tjenester og kontinuerlig utvikling av tjenestene innenfor de til enhver tid gjeldende rammene.

Det er ukentlige møter i den samlede studieadministrasjonen og i den samlede administrative ledergruppe foruten utviklingssamlinger. Den samlede administrative ledergruppen er også med på enkelte møter og samlinger med den faglige ledergruppen. Det gode samarbeidet med verneinjen er videreført i felles møter mellom verneombud og fakultetets HMS-koordinatorene, der også administrasjonssjefer inviteres inn.

Det er kontinuerlig oppmerksomhet på mottak av nye medarbeidere og kompetanseheving for den administrative staben. Eksempelvis kan nevnes deltakelse i UiBs egenutviklede kompetansehevingsprogrammer for henholdsvis studiekonsulenter, HR-medarbeidere, forskningsrådgivere og økonomi. Fakultetet har også hatt deltakere på alle kull av UiBs Tjenesteinnovasjonsprogram og administrative lederprogram. Fakultetet fortsetter tiltaket med egenutviklede læringsdager for hhv administrative og tekniske ansatte slik vi hadde før pandemien og har planlagt samlinger i 2024.

12. ph.d.-oppfølging (inkl. psykisk helse) (ID 16)

Fakultetsstyret fikk i [sak 14/22](#) en oversikt over eksisterende tiltak for oppfølging av stipendiater og ph.d.-kandidater. Temaet har også vært oppe på flere ledergruppemøter, i ph.d.-programstyret, og i møte med administrasjonssjefene senest høsten 2023. Det viser seg at instituttene har ulikt fokus på - og tiltak knyttet til- oppfølging av ph.d.-kandidater. Nytteverdien av erfaringsutveksling er derfor stor.

Ph.d.-programstyret har diskutert behovet for opplæring, møteplasser og seminar for ph.d.-veiledere, og dette temaet vil følges videre opp av fakultetet. Ph.d.-programstyret jobber også med erfaringsutveksling mellom instituttene for å jobbe for enhetlig etterlevelse av ph.d.-programmet ved fakultetet.

Oppfølging av tilbud om medarbeidersamtaler og oppfølgingsamtale til alle ph.d.-kandidater er tatt opp i møter med instituttlederne og i ph.d.-programstyret. Bruk av oppstartsamtale som verktøy for forventningsavklaring for både kandidat og veileder har vist seg som et godt integreringstiltak som stadig flere fagmiljøer tar i bruk.

UiBs karrieresenter for yngre forskere, UiB Ferd, tilbyr i tillegg til andre tiltak, psykologisk støtte for ph.d.-kandidater og yngre forskere som opplever arbeidsrelaterte helsemessige utfordringer. Det er viktig at instituttledelse og veiledere setter seg inn i de tilbudene som eksisterer, slik at kandidater kan løses til riktig støttetiltak.

Et betydelig antall av fakultetets stipendiater fikk noe forlengelse av sine stipendiatstillinger som følge av forsinkelser forårsaket av koronapandemien.

Vurdering av status etter tiltak

I forbindelse med arbeidet med nytt risikokart har ledergruppene vurdert nåværende status for de ulike risikofeltene, altså status etter tiltak. Tabellen under viser hvordan temaene ble vurdert ved oppstart av inneværende risikoperiode og hvordan ledergruppen vurderer risikoen nå. De områdene der risikoen anses å være økt eller på samme høye nivå vil ses igjen i utkast til risikokart for kommende periode. Mange av områder har etter ledergruppens vurdering nå redusert risiko, og de er dermed ikke med på kartet for neste periode.

22/23	Tittel	Risikofaktor 22/23	Risikofaktor etter tiltak	24/25
1	Økonomisk handlingsrom, inkl ekstern finansiering	22,56	23,00	1
2	Arealutvikling - Nygårdshøyden Sør	20,24	19,73	2
3	Studentrekruttering	15,17	17,60	4
4	IT-sikkerhet, kunnskapsspionasje og eksportkontroll	14,04	14,88	5
5	Rekruttering fast vitenskapelige, inkl kjønnsbalanse	14,04	10,43	
6	Arbeid med utdanningskvalitet, spesielt utvikling av nye læringsformer	14,04	8,32	
7	Innovasjon og samarbeid med næringsliv	13,69	9,79	
8	Gjennomføring studenter	13,26	18,06	3
9	Videre styrking av forskningssatsningene (marin, klima og energi)	13,26	9,37	
10	Universitetet uten vegger	12,24	7,38	
11	Stabil og god administrasjon	11,47	13,31	8
12	PDH-oppfølging (inkl. psykisk helse)	10,23	14,26	6
	Etikk i forskning og utdanning	9,86	11,35	9
	Kjønnsbalanse, mangfold og likestilling	9,86	10,66	10
	Tilpassing til gjeldende budsjetttrammer		13,72	7

Orientering om pågående prosess risikokart 2024-202

[Strategi 2023-2030](#) ble vedtatt i februar 2023, og arbeidet med tilhørende risikokart er nå i gang. Instituttledergruppen og administrativ ledergruppen har sammen plukket ut hvilke tema som bør risikovurderes, og har gjennomført individuell vurdering av *betydning* og *kontroll* i Skjemaker-undersøkelse. Det samlede resultatet av disse vurderingene er diskutert i de to ledergruppene, og utkastet til risikokart ser nå slik ut:

ID	Tittel	Betydning	Kontroll	Risikofaktor
1	Økonomisk handlingsrom inkl. ekstern finansiering	5	5	23
2	Arealutvikling - NGHS	5	4	20
7	Gjennomføring studenter	4	4	18
3	Studentrekruttering	4	4	18
5	Ansvarlig internasjonalt samarbeid og IT-sikkerhet	4	4	15
11	PhD-gjennomføring og oppfølging	4	4	14
18	Tilpassing til gjeldende budsjetttrammer	4	3	14
10	Stabil og god administrasjon	4	3	13
16	Etikk i forskning og utdanning	3	3	11
15	Kjønnsbalanse, mangfold og likestilling	3	3	11

Andre tema som var med i vurderingen:

- 4 Rekruttering fast vitenskapelige, inkl. kjønnsbalanse
- 6 Nyskaping og samarbeid med næringsliv
- 14 Turnover (i alle stillinger)
- 8 Videre styrking av forskningssatsningene (marin, klima, energi)
- 19 Arbeid med utdanningskvalitet, spesielt utvikling av nye læringsformer
- 9 Universitetet uten vegger
- 17 Bærekraft + IKT og beregning
- 13 Språkpolitikk

Visuell framstilling av forslag til risikokart

	Ubetydelig	Liten	Moderat	Alvorlig	Kritisk
Svært høy				2	1
Høy		19	18 10 4 8	7 3 5 11	
Middels		9 17	16 15 6 14		
Lav			13		
Svært lav					

Videre prosess for fullføring av risikokart 2024-2025

Etter fakultetsstyrets kommentarer vil arbeidet med fullføring av saksfremlegg starte. Saksfremlegget skal inneholde beskrivelse av de utvalgte temaene, vurdering av intern og ekstern risiko, samt tiltak for å redusere risiko. Saksfremlegget vil bli utarbeidet i samarbeid med ledergruppene.

Dekanens kommentarer

Risikokartet identifiserer hvilke strategiske saker og prosesser som anses å ha størst betydning for fakultetets samlede måloppnåelse. Risikokartet har vært, og er dermed et nyttig verktøy for prioritering av ressurser og innsats. Det har også satt dagsorden for prioritering av saker fakultetsstyret følger opp og behandler. Den fremlagte statusvurderingen viser at det pågår grundig arbeid for å redusere risiko på alle de identifiserte områdene.

De to områdene med høyest risikofaktor, *Økonomisk handlingsrom, inkludert ekstern finansiering* og *Nygårdshøyden sør* har de alvorligste konsekvenser for fakultetets måloppnåelse. Begge områdene krever fortsatt kontinuerlig innsats og oppmerksomhet, og felles for begge områdene er at en stor del av risikoen knyttet til forhold utenfor fakultetets og universitetets kontroll. Samtidig er det for begge områdene en rekke tiltak fakultetet kan jobbe systematisk med for å redusere risiko. Det inkluderer innhenting av eksterne prosjektmidler, senter søknader, infrastrukturmidler og budsjettoppfølging på kort og lang sikt. I tillegg vil fakultetet prioritere arbeid og innsats på forhold som direkte påvirker intern resultatuttelling. *Studentrekruttering, studentgjennomføring, utdanningskvalitetsarbeid og phd-oppfølging* er gode eksempler på prioriteringer som er viktige i seg selv, men som også har betydelige økonomiske implikasjoner for fakultetet. For Nygårdshøyden Sør er arbeidet med interne prosesser og leveransen av et solid arbeid inn mot Oppdrag Forprosjekt (OFP) kritisk for 2024.

IT-sikkerhet, kunnskapsspionasje og eksportkontroll, som i nytt risikokart har fått benevnelsen *Ansvarlig internasjonalt samarbeid og IT-sikkerhet*, er et felt som også er utfordrende for våre fagmiljø som følge den internasjonale politiske situasjonen og innskjerpet regelverk, krav og retningslinjer. Her jobbes det både internt og gjennom samarbeid med andre institusjoner for å etablere gode rutiner som samtidig ivaretar akademisk frihet.

Arbeidet med risikokartet har også inkludert institutt – og administrasjonssjefgruppen og det er derved skapt en felles forståelse av risikobildet og tilhørende potensielle konsekvenser som er nyttig i arbeidet med oppfølging.

Vedtak

1. Fakultetsstyret takker for statusgjennomgangen av områdene i risikokartet for 2022-2023.
2. Fakultetsstyrets kommentarer knyttet til utkast til risikokartet for 2024-2025 tas med i det videre arbeidet.

28.11.2023 Elisabeth Müller Lysebo/Kari Nordvik/Birthe Gjerdevik/Trine Gravdal Lie/May Britt Skåtøy/Jin Sigve Mæland/Kristine Breivik

Gunn Mangerud
Dekan